

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ARAK
A kladóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 10 kor.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Külföldre postán szállítva.
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep után napok kivételével.
Szerkesztőség és kladóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kladó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 181. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1916 aug. 10.

Románia.

Sorsdöntő órái vannak Romániának ezekben a napokban. Mostani állásfoglalása nemcsak azt dönti el, hogy mily szerep jut Romániának a mai háboruban, hanem eldönti a jövő politikáját is, s ha szembe kerülünk Romániával, ennek kihatása lesz nagy időkre. Ezt a tulajdonképeni izgató kérdést, a magyar közvélemény teljes nyugalommal tárgyalja. A háboru beigazolta, hogy ily rettentő számú hadsereg ellen győzelemről szó sem lehet. Ahol milliók nem voltak képesek döntést kikényszeríteni, ott Románia hadseregének százezrei sem képesek meghozni a döntést ellenünk. Ezt jól tudja Románia is, s azért nem változtatta meg semleges álláspontját két éven át, holott kétségtelen, hogy kezdettől fogva az ántánt felé hajlott.

Románia tulajdonképen szerződéses viszonyban volt velünk, mely arra kötelezte, hogy beavatkozzék mellettünk. Románia ennek dacára semlegességét proklamálta a háboru kitörésekor. Ez már engedmény volt Oroszországnak, s ezzel Románia csak folytatta azt a politikát, melyet a balkán háboruban megkezdett.

Mikor ugyanis Románia azt látta, hogy Bulgária már ellenállásra képtelen lett, rálépett ő is a letépett hős Bulgária testére s „határkiigazítás“t követelt, bevonult a Dobrudzsába. Azt remélte akkor, hogy kormányunk e lépését támogatni fogja.

Külgyminiszterünk azonban azt kívánta akkor, hogy a román-bolgár ellentétet európai konferencia

döntse el. Románia kikötötte azonban, hogy Péterváron döntse el az európai konferencia a vitát. Romániának ez a kívánsága megmutatta, hogy Oroszország segítségére számít s onnan remél támogatást aspirációja számára Bulgáriával szemben. S nyilvánvalóvá tette azt is, hogy Románia Oroszországnak biztatására támadt Bulgária ellen.

Romániának ez a megegyezése Oroszországgal nem oly régen történt, hogy ezt nálunk elfeledhették volna s éppen azért készültünk reá, hogy Románia egy alkalmasnak látszó pillanatban proklamálni fogja újabb megegyezését Oroszországgal

most már ellenünk újabb területi engedményekre. Romániának ez az állásfoglalása azért talál bennünket teljesen készen. Románia esetleges támadása nem félelmetes ránk nézve, de nem is kívánatos. Nem kívánatos különösen az itt lakó románok miatt, akiknek a helyzetét egy román háboru meg fogja nehezíteni, de a román támadás kétségbe sem ejt bennünket, mert a románok bevehetetlen sziklafalakat fognak találni mindenütt a Retyezáttól az Erdős Kárpátokig, tele a szuronyok erdejével. Erdély is olyan, mint az oroszlanbarlang, melybe csak befelé vezetnek utak, de kifelé nem.

Oroszország csak keresztül akar menni Románián.

Budapest, augusztus 9. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik: Az oroszok lépést tettek, hogy Besszarábiában összegyűjtött seregeik számára Románián keresztül Bulgária ellen az átvonulást kieszközöljék. Nem akarják Romániát — mondják — háboruba sodorni, sem semlegességét megsérteni. Egyedül a Románia által fegyveres megvédésre deklamált 1913-iki bukaresti egyezményt akarja Oroszország megvédeni Bulgáriával szemben.

Verdun teljes kiürítése.

Budapest, augusztus 9. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Párisi jelentés szerint Verdun város tanácsa a francia fővárosban tartott ülést, amelyen tudomásul vették a hadvezetőségnek Verdun teljes kiürítésére vonatkozó parancsát. Az ülésen nagyon komor hangulat uralkodott, nem tudta senki sem palástolni meghiúsultságát.

Olaszok a nyugati fronton.

Budapest, augusztus 9. (Saját tudósítónktól.) A Kölnische Volkszeitungnak jelentik Svájcól: Több jel arra vall, hogy Eoselli legutóbbi látogatása alkalmával keresztülvitte a királynál és Cadornánál, hogy 60.000 olasz harcost küldjenek a nyugati frontra Verdun megmentésére.

Legújabb ruhaselymek, Grenadinok, Epongeok, Batisztok, Cartonok és Zephirek. Gyönyörű Blousok, kor. 9-50, 12-50, 16-50 és feljebb. Divatos gallérok és Rüschoek, napernyők, keztyűk, harisnyák, tricok és soknik. Vászón és szalma kalapok. Fehérneműek, ing, gallér, kézelők, nyakkendők. Ridicülők. Szőnyegek és függönyök kerülnek legolcsóbban eladásra!

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

!! Nagy nyári occasió keretében !!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 9.

Féltenegy után nyitotta meg *Beöthy Pál* elnök az ülést.

Károlyi a szélső baloldali padsorokat foglalta le pártjának.

Az elnök bejelentette a legutóbbi ülés óta felmerült változásokat, többek között azt, hogy *Bereittyóújfalú* választókerülete *dr. Szilágyi Lajost* egyhangulag képviselővé választotta.

A Ház megadta az engedélyt Károlyinak és Apponyinak a napirend előtti felszólalásra.

Gróf Károlyi Mihály: Ha azt vizsgáljuk, hogy mi volt az oka annak, hogy Magyarország önállósága ki nem fejlődött, ennek a megmagyarázásához egy szó elegendő: — a bizalmatlanság! Bizalmatlanság Ausztria részéről oly irányban, hogy ha Magyarország birtokába jut önálló állami élete összes attribútumainak, azt nem a dinasztia érdekében, hanem esetleg ellenszámolásra használhatná fel.

Feltéve, de még nem engedve, hogy ilyen bizalmatlanságra indok lehetett a múltban, a jelenben a világháború két éves tanulságai után ezek nem jogosultak, nem jogosultak azért, mert hisz éppen a világháborúban bizonyult be, — és ezt mindenülés nélkül állíthatjuk — hogy a koronának egyik leghathatósabb védőjeként éppen mi szerezeltünk.

Két év óta, hogy küzdünk, mást mint legfeljebb szóbeli elismerést nem kapunk.

Mi, a kik a 48-as és függetlenségi párt programját valljuk a magunkéknak, azt tartjuk, hogy ezeket a reformokat már most biztosítanunk kell és azért nem szabad ezekkel várni a békekötés utáni időkre.

Meggyőződésünk, hogy az az új Magyarország, a melynek képe mindnyájunk lelkében él, nem valósulhat meg attól az órától kezdve, a melyben egy hosszú lejáratú kiegyezéssel lehetetlenné tesszük a gazdaságilag független Magyarország megszületését.

Nem vagyok barátja és a béke szempontjából nem tartom előnyösnek azt a mostani felkapott elvát vagy tételt, hogy a jövőben nem elegendő a szövetséges viszony, hanem a szövetségi köteleket politikailag és gazdaságilag szorosabbra kell fűzni.

A legnagyobb hibának azonban azt tartanám, hogy ha ezekben a kérdésekben a háború alatt történnének megállapodások, mert lehetetlen tiszta képet alkotni a jövőről, — lehetetlen a háború forogtatójában pozitíve megállapítani, hogy minő irány fog leginkább megfelelni.

Távol áll tőlem, hogy a békére nézve konkrét javaslatokat tegyek, azonban az ügy érdekében helyesnek találnám, ha a kormány a mi részünkről céljaink megnevezésével a békének előfeltételeit legalább általánosságban körvonalozná.

Az utóbbi időben nyugtalanító hírek jöttek Romániáról. Hírek arról, hogy megakarnak támadni abból a célból, hogy Erdélyt meghódítsák.

En természetesen nem tudom megítélni, hogy azok a hírek mennyiben alaposak és mennyire felelnek meg a valószínűségnek.

Mióta a románoknak ellenünk való esetleges készülődéseiről beszél a sajtó, — hozzá kell tennem, a terrorizált és egyencenzurázott magyar sajtó — azt veszem észre, hogy a kormány az ő lapjaiban az én vállaimra akarja varrni egy román háborúnak a felelősségét. A kormánynak kimondottan hivatalos lapja, az *Igazmondó* írja ezeket.

Azt írja, hogy az én pártalakításom háttal volt Romániának a készülődéseire és a román politikának esetleges változásaira.

Az én meggyőződéseim és azt hiszem, az egész ország meggyőződése az, hogy Románia ingadozó állásfoglalását sokkal jobban befolyásolja a lucki epizód, mint a Károlyi-epizód.

Remélem és hiszem, hogy román háborúra nem fog kerülni a sor, azonban ha mégis megtámadnának, úgy tudja meg Románia és tudja meg az egész világ, hogy ameddig csak egy magyar marad is életben, addig küzdeni fog és a románok nem emberekkel fognak az erdélyi havasokon találkozni, de tigrissel, — mert Erdélyt úgy fogjuk védeni, mint a tigris, akitől legdrágább kincsét, testének testét, vérének vérént akarják elrabolni.

Gróf Apponyi Albert: Engedélyt kér a napirend előtti felszólalásra. Midőn azt mondja, hogy a háború következményeképp egy új Magyarországnak kell születni és hogy ez újjászülés szükségére háború előtt is fenforgott, de a háború ténye által, a háború tapasztalatsai által csak világosabb lett, midőn továbbá azt mondja, hogy az új szülődés feltétele a nemzeti élet teljesebbé válása, valamint a demokratikus gondolat érvényesítése, a tekintetben sincs semmi különbség az új függetlenségi és 48-as párt között. E tekintetben ő csak előre tehet egy lépést, a miat hogy már tett is, visszafelé azonban nem.

Az a lépés, a melyet már megtett az volt, hogy az ellenzék választójogi megállapodásán túl követeli azt, hogy a háborúban résztvevő minden huszadik életévét betöltött férfi választójogot kapjon. Lehet, hogy bizonyos anyagi különbség választja el Károlyiék az egyesült függetlenségi párttól és ezt úgy fejezhetnék ki, hogy Károlyiék a radikalizmus terén messzebbre hajtanak mint ő. De megjegyzi, hogy az ügy érdekében valóban nem tartja a különválasztást a miat sem, mert nagy eredménye ket csak összetartással és az erőz tömörítésével lehet elérni.

A háború és a külpolitika kérdéseiről olyan körülményekkel nyilatkozott Károlyi, a mit ő Károlyi hazafiságától el is várt. A mi a békére vonatkozó megjegyzést illeti, itt megint egy téren áll Károlyival. Azt, a mit Károlyi a békéről és különösen a tartós békéről való ideális képet rajzol, ő is épp úgy óhajta. És óhajta azt is, hogy a béke és a háború kérdéseiben a jövőben nagyobb tért nyerjen a demokrácia.

A jövőben béke megszilárdításának éppen a jelenlegi szövetség mélyítése a feltétele. (Taps a jobboldalon, a középben és a baloldalon. Tisza, Andrássy és Rakovszky tapsolnak.) Ne tévesszünk össze két fogalmat: a függetlenség és az izoláltságnak a fogalmát. (Taps a jobboldalon és a középben). A függetlenség az izoláltságnak az elmentét idézi elő.

Gróf Tisza István: Ugy van!

Gróf Apponyi Albert: Ezért szilárdan ragaszkodunk ahhoz a szövetséghez, a melyben egyedül látjuk jövőben biztosítékunkat és a melyben egyedül látjuk a tartós béke

biztosítékát is. Nem akarja, hogy félreértés legyen abban a tekintetben, hogy ő és elvtársai éppen olyan intranzigens ellenzékei a mostani kormányrendszernek, mint Károlyi Mihály és társai, ha talán módszerben el is térnek. De a jelenlegi szövetség rendszeréhez ragaszkodik, arra egyenjogú befolyást akarunk gyakorolni kölcsönös lojalitással és kölcsönös őszinteséggel. (Taps a jobboldalon, a baloldalon és a középben, („éljen Apponyi” felkiáltások.)

Mikor a hosszú kiegyezés gondolata felmerült, ő volt az első, aki állást foglalt ellene, mert a nemzet provokálásának tartotta a fait accompli elé állítani a nemzetet akkor, amikor törvényes képviselője nincsen együtt.

A választójog kiterjesztése és a birtokpolitika kérdésében a függetlenségi párt két csoportja között nincsen eltérés.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Különösen azok után, amiket Apponyi Albert elmondott, felesleges volna felszólalnom, ha kötelességem nem lenne tisztázni egy kérdést, amely gróf Károlyi Mihály t. képviselőtársam szavai után esetleg félreértésre adhatna okot. Szemben azokkal, amiket Károlyi Románia állásfoglalásáról és bizonyos jelenségekről elmondott, minden polémiától tartózkodva, konstatálni kívánom a következőket:

A román sajtó egy igen lármás része a háború kitörése óta, tehát több mint két esztendője, mindent elkövet, hogy harcba vigye a román királyságot szövetségesei ellen. Ezek az organumok keserves és epés szemhányásokat tettek a román kormánynak, mivel szerintük elmulasztotta a kedvező alkalmat, hogy a mi 1915 májusi nagy győzelmeink előtt közbelépjen. Ugyanezek az organumok minden lehető és lehetetlen alkalmat megragadnak, hogy azt a hitet kelettsék, hogy újból beállhat egy olyan időpont, amikor a monarchia sikeres megtámadásának alkalmát szentni kell kinasználói. E törekvés háttérével tisztában van mindeki, aki elfogulatlan szemlélője az eseményeknek.

*Gróf Károlyi Mihály*nak a függetlenségi pártból való kilépésével létrejött új alakulás kapóra jött ezeknek az organumoknak és igyekeztek hamis színben feltüntetni ennek az alakulásnak céljait és jelentőségét. Azt írták a pártalakításról, hogy ennek célja a háború abbahagyása, megadás ellenségeink előtt és az orosz különbéké. Károlyi Mihály mai felszólalásában ezeket a rágalmatokat taláiban neveltségeseznek jelentette ki.

Jól tudjuk mindnyájan, hogy mennyire nem ismerik külső országok a mi viszonyainkat és milyen együgyű és bárgyu, neveltségese rágalmatokat költ rólunk az entente sajtója. Így volt lehetséges, hogy bizonyos hatást ezek a rágalmak mégis elérhettek ellenségeinknél.

Ha a képviselő ur ma azt mondta, hogy a nemzet integritásának védelmére minden magyar ember meghalni kész, én ezt azért ismétlem, hogy e kijelentés valóban eljusson ellenségeinkhez. Ez a háború a mi integritásunk ellen folyik. Egész nyíltan hirdetik ellenségeink a monarchia, főleg Magyarország szétdarabolását.

A míg ők erről, a mi testünk véres csatákra tépéséről beszélnek, addig ebben a Házban nem békéről, hanem győzelemről kell beszélni. (Falringató lelkes taps a Ház minden oldalán.)

Mert csak a győzelem adja meg a tisztességes, becsületes békét, a melyért most a magyar nemzet küzd.

Legujabb berendezésű **kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyár.** Vállal minden e szakmábavágó munkát elsőrendű kivitelben. Gyors munka pontos kiszolgálás.

Postal megbízások soron kívül eszközöltetnek!

Szives megbízást kér:

Gyári telefonszám 34.

Felvételi üzlet: 14—69.

HALTENBERGER VILMOS

Azt mindenki tudja, hogy a háborút nem mi kezdtük. A ticsületes béke hívei voltunk a hadüzenet napjaiban is, de a mai nap feladata az erők végeér megfeszítéséig vívott férfias küzdelem, a győzelem érdekében. (Hosszantartó zajos helyeslés és taps.)

Az elnök az ülést öt percére felfüggeszti.

A szünet után áttértek a napirend tárgyalására.

Hegedűs Lóránt, a pénzügyi bizottság elnöke referált a jövedelmi adóról és a vagyoni adóról szóló törvényjavaslatokról.

Az egyesült függetlenségi és 48-as párt nevében Földes Béla szólalt fel ezután a javaslatához.

Földes Béla beszédét 2 órakor félbehagyta és délután 4 órakor folytatta és előterjesztette az ellenzéki pártok határozati javaslatát.

A vitát holnap folytatják.

Ezután áttértek az interpellációkra.

Mezőssy Béla interpellált a kereskedelmi miniszterhez, hogy megtette-e a kellő intézkedéseket abban a tekintetben, hogy az ál-

lamvasuti alkalmazottak részére a hadisegély és a beszerzési előleg kiutaltassék, amely különben a fizetéssel nincsen arányban.

Az interpellációra Harkányi miniszter válaszolt. Az államvasuti alkalmazottak segélyére nézve meggyújtja. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet már kiment. A vasuti összeköttetésekről most csak tartózkodással beszélhet, de a háború alatt eddig is megtett mindent, amit tehetett.

Mezőssy republikációja után a kereskedelmi miniszter válaszát tudomásul vették.

Azután báró Mansdorf Géza interpellált a gabonaellátás ügyében. Kéri a belügyminisztert, engedje meg, hogy a városok más megyék területén is beszerezhessék gabona-szükségletüket.

A belügyminiszter azt válaszolja, hogy nincs semmi oka a rendelet megváltoztatására.

Az ülés este 8 órakor véget ért.

Szombaton lesz az utolsó ülés, azután 21-ikéig szünet. A délelőtti 5 órás ülés véglegesen be lesz szüntetve, marad minden a régiiben.

Az angolok és franciák veszteségei.

Berlin, aug. 9. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az angoloknak és a franciáknak a Sommétól északra a Foreuxi erdőől a Somméig terjedő arcvonaluk ellen intézet, tegnap jelzett támadásai megtörttek.

Az angolok 10 tisztet és 374 főnyi légénységet hagytak sebesülten fogolyként kezünkön és 6 géppuskát veszítettek. Súlyos véres veszteségeik voltak. Szintugy meghiusult az Owillers Basentin és és Lepetit vonalon ma éjjel ellenünk intézett erős angol támadás.

A Maas jobb partján jelentékeny francia erők többször támadtak a Thiaumont—Fleury szakaszon a Champitrebén és az Erdős hegységben. Az ellenségnek igen nagy veszteségek között kellett tázunk előtt és több helyen szuronyaink elől megbát-rálni.

A kezünk közé jutott foglyok száma ma kerekszámban 350 emberrel emelkedett.

A juliusi légi harcok eredménye:

Német veszteség: Légi harcban lelőtek 17 repülőgépet, földről lelőttek egyet és eltűnt egy; összes veszteség: 19 repülőgép.

Francia és angol veszteség: Légi harcban elpusztult 59, földről lelőttek 15-öt, vonalaink között kényszerű leszállás folytán veszítettek hatot. Kémek kihelyezése alkalmával egyet, összesen veszítettek 81 repülőgépet, melyek közül 48 a birtokunkban van.

Visszavert orosz támadások.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg vezértábornok harcvonalai. Kurland északi vidékén negyszámu ellenséges torpedó naszádban, gőzösben és vitorlásban súlyos kárt tettünk.

Friedrichstadtól keletre az oroszok át-törési kísérleteit megghiusítottuk. Wyszniow és a Naroc tó közt erős járőr csapatok. A Szervez és a Scara fronton a tűz-zérségi harc erősödik. Serobova vidékén az ellenséges támadások kudarcot vallottak.

Az oroszok igen nagy erőkkel újra támadtak a Stochod mentén. Támadási hullámokat Stokochvától délre a Stochod környékben Koveltól keletre és Kisielnitől északra tűz-zérségi, gyalogsági és gépfegyver tűzünkkel visszavonulásra kényszerítettük.

Lucktól nyugatra a harcok a mi javunkra dőlnek el.

Osztrák magyar csapatok határozott ellentámadással a Szelovovtól keletre levő állásokat mind visszaszerezték. 350 hadifoglyot szállítottak be és több gépfegyvert.

Károly főherceg altábornagy hadsereportja. A Kalocétól délre a foglyok száma 12 tisztre és 560 főnyi légénységre emelkedett. A Dnyesztortól délre a szövetséges csapatokat a Wisniow, Tiszniencia és Oltynia-vonalra hátravettük.

Balkáni hadszíntér.

Nincs ujság. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Bukovinában visszavetettük az orosz.

Orosz hullamező a Stochodnál.

Orosz hadszíntér. Budapest augusztus 9. (Hivatalos.) Károly főherceg, altábornagy hadseregének arcvonala. A Kapul területen Bukovinában az ellenséget észak felé visszavetettük. A felső Pruthon csapataink az O Horostától nyugatra fekvő magaslatokat elfoglalták. A tegnapielőtti harcok következtében Ottiniánál harcoló erőink egy állásaiktól nyugatra előkészített állásba vezettek vissza. A harci tevékenység ezen a területen tegnap egész nap változatlan hevességgel tartott.

Bolhmer gróf tábornok hadseregének déli szárnyán a cs. és kir. ezredek több erős támadást vertek vissza. A Zalescétől délre beszállított foglyok száma 12 tisztre és 966 emberre növekedett.

Hindenburg vezértábornagy hadsereg arcvonala. Wolhiniában a harcok újból a legnagyobb erővel ujultak ki, így Terstyánszky vezérezredes hadseregénél, ahol az oroszokat helyenkint ellentámadással visszavertük, mint Kisielninnél és Kasovkánál.

A Stochod közökben az ellenség mélyen tagozott tömegekkel, ezek között szibériai és gárda csapatokkal támadásra nyomult előre. Mindenütt, sok helyütt ember-ember ellen folytatott harcokban visszavertük. Az ellenség öngyilkos harcmódozának folyamánként az állásunk előtti előtér egy nagy hullamező.

Stobivchától délre az orosz átkelési kísérletek ismét meghiusultak.

Harcok Görzben.

Olasz hadszíntér. Budapest, augusztus 9. (Hivatalos.) Görz vidékén a heves harcok tovább folynak. Tegnap délután egyes ellenséges osztagok a várost elérték.

A Monte San Michelén és San Martinónál az ellenség ismételt támadását csapataink az olaszok súlyos vesztesége mellett utasították vissza. A m. kir. székesfehérvári 17. honvédszázados ezred ez alkalommal különösen kitüntette magát.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, augusztus 9. (Hivatalos.) Lényeges esemény nem történt. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Brody teljesen rommá lett.

Budapest, augusztus 9. (Saját tudósítónktól.) A Tägliche Rundschau-nak jelentik Londonból, hogy a Central News a következő pétervári értesülést közli:

Az osztrák-magyar tűz-zérség Brody városát tűz alá vette. A város, amely az utóbbi napok harcaiban különben is sokat szenvedett, teljesen rommá változott. Az osztrák-magyar tűz-zérséget, amely Brodytól nyugatra nyolc kilométernyire áll, jelentékenyen megerősítették.

A lisztkérdés.

A nyereség fedezte a többi üzletág veszteségeit.

Nemsokára, pár nap múlva, megtudjuk, mennyi volt a városi lisztellátás első kampanyában a forgalom és a tiszta haszon, a melyet a legfontosabb élelmiszerek eladásánál a város profitált.

A Közélelmezési Hivatal augusztus 15 én zárja be számadásait és terjeszti be Lukács Ödön főjegyzőhöz, aki a nyilvánosság elé bocsátja a jelentés adatait az első számadási évről.

Értesülésünk szerint a város havonta circa 3, egy év alatt 36 millió koronát forgalmazott a Közélelmezési Hivatal által. Ennek jelentékeny része a lisztellátás révén állott elő.

A lisztellátásnál elért nyereség kétszázszázalékosan tetemes s megfelel a Tiszántúl becsülésének. E nyereséget nem titkos alapgyűjtésre fordították, hanem a K. H. többi üzletágainál előálló veszteség fedezésére fordították.

Veszteség jelentkezett pedig:

- a tojásüzletnél;
- a zöldségtermelésnél és eladásnál, ez az üzletág nagy ráfizetéssel jár;
- a cukornál;
- a kávénál;
- a hagymánál;

Ezért a város az ármérséklésre gyakorolt befolyását nem adja fel. Lukács Ödön főjegyző kijelentette nekünk, hogy a lisztellátási a város nem adhatja ki kezéből, mert az a kereskedők kezében egész bizonyítatlan lenne. A város ellenben tud lisztet szerezni mindig kellő időre s az ár se túl magas.

E kérdés most intőződik el a jelentés bemutatása után. Vannak, akik ószi szerűnek tartják, hogy a város ily módon szerezzen jövedelmet, szinte észrevétlenül, többi kereskedelmi vállalkozásainál előálló hiányait fedezésére.

Ezt a kis áremelést a közönség nem érzi meg, szívesebben fizeti, mint fizetne bármely adót s a liszt ára is olcsóbb lenne, mint magánkezelésben. Viszont ott vannak a lisztkereskedők, akik ma alig kapnak lisztet s oly csekély a jövedelmük, hogy nemsokára becsukják a boltot, mert nem tudnak megélni. Hangsúlyozzák az álláspont képviselői, hogy a városnak nem hivatása a saját adófizető kereskedőt megfosztani a lehetőségtől, hogy megélhessenek s a város kereskedelmi vállalkozásai csak ott jogosultak, ahol uzsora van. Kellő ellenőrzéssel a szabad kereskedelem is megteszi kötelességét.

Mi csak az elszámolásra vagyunk kíváncsiak s ehhez képest mondjuk el a továbbiakat a kérdésben. A közönség nyugodt lehet: mi nem engedjük, hogy az élelmiszernél megfelelő ármérséklés nélkül, tehát eredmények nélkül, többet fizessen, mint szabad, a lisztért.

Ezuttal még csak egyet ajánlunk a város figyelmébe. A közönség régóta panaszkodik, hogy a súlymenyiségnél differenciák vannak. Nem ellenőrizhető utánmérésekre, ahol 5-15 dekát emlegtetnek, nem hivatkozunk. Elég annyit mondani, hogy egy esetben vizsgálatot tartott a rendőrség egyik városi boltban és élelmiszerdarabokat szedtek le a

mérlegről. Az ellenőrzésnek tehát arra is ki kell terjedni, hogy a kellő mennyiséget kapja meg a vásárló.

Mit irnak a francia lapok?

A *Matin* és a *Le Figaro* szédületes hazugságai.

Egy *Matin* és egy *Le Figaro*. Hogyan tévedt el a két idegen madár Nagyváradra, azt csak mellénybélészek, kabátujjak és hasonló rejtkehek tudják elmondani. De kíváncsian néztük, mit irnak és hogyan.

Javíthatatlanok ezek a franciák, akik elvéreznék az angolokért. Burke angol politikus és író 1760 ban írta róluk. Gallos quoque in bellis floruisse audivimus. A francia nemzet életerejének s a katonai dicsőségnek elhanyaglását jósolta már akkor. S a szegény franciák azt irják, hogy a háboru eldőlt az első két hónap alatt, azóta csak a lebonyolítása folyik, Németországnak naponta 100 millióba kerül a háboru, s már övök a győzelem. Tessék velük beszélni.

A *Matin*. Julius utolján írja: Egy bajor szökevény katona naplója. Nincs más ennivaló, mint cukros rizs és az se elegendő. Ó, ez a militarizmus, ez a porosz módszer.

A tiszta rossz benyomást tesznek rossz modorukkal. Szaki nem kívánja a háborut, csak a porosz. S így tovább.

Nem átlátszó ez? Tiszta sor, egy szót se írt ilyen bajor katona soha.

Na, de van rólunk is szó. A legfrissebb táviratok elseje. A kozákok betörték Magyarországra. Nagy a riadalom. A cikk elmondja, hogy a kozákok betörték s a nép elmenekült. Egy falusi jegyzővel találkoztak a kozákok az erdőben, s megkérdezték tőle:

— Van e kenyere?

Mire a jegyző azt felelte, hogy napok óta nem evett kenyeret. A kozákok egyike levette válláról kenyeres zsákját s odaadta az éhes jegyzőnek.

Egy magyar falu jegyzője, akinek nincs kenyere. Ilyen jegyző csak a *Matin* párisi szerkesztőségében van, pedig a táviratot Londonban fabrikálta bizonyos Szebenyei (Székulesz) József nevű magyar csirkefogó a *Morning Post* szerkesztőségében. Szebenyei? Itt Nagyváradon is szélhámoskodott, most hazatéréssel keresi kenyerét a *Matin* nál s éhszeti a jegyzőket s kenyeret ad nekik a kozákokkal. Ez már szemenszedett hazugság.

Az, hogy a bajorok összeveszték a poroszokkal, Délnémetország Északnémetországgal ez nem is nagy dolog a lapban. De emellett kiabál a szomorú hír: gázkrízis Párisban. Nincs elég gáz. Baj van.

A *Le Figaro* ellenben azt kutatja, hogy német eredetű ügyvéd megszenteltleníti a törvényszéket. Ki velük. Két öngyilkosság. Két kultura. Két fej, írja a *Figaro*. Egy fiatal belga táncosnő (neve nincs) öngyilkos lett Brüsszelben, mert ah, nem élhetett „német elnyomás alatt, elviselhetetlen s lehetetlen volt ez.” De egy német nő Berlinben öngyilkos lett, mert nem tudott eligazodni a különböző élelmiszerfüzetek és

szelvények közt, nem akart utána járni semminek s mindig éhes volt.

Eredmény: a brüsszeli nő a halált választotta, mert nem nézhette leigázott hazájának szenvedését.

A berlini nő öngyilkos lett, mert vajaskenyere kevesebb lett s hústalan napokat rendelt a hatóság.

Azt irják, hogy éhezünk, mint ők 1870 ban. Így irnak ők, sajnálkoznak rajtuk s ők vannak bajban. Hazudnak maguk és olvasóik számára és narkotizálására.

Így irnak rólunk. Ezész bizonyos, hogy Ady Endrén és társain keresztül ismertek meg minket, országunkat. Azt hiszik, elég, ha imponálni akarnak nekünk.

Elkéstek. Fűtyölünk rájuk.

Az Országos Katolikus Szövetség a hadiárkvéért.

Felhívás!

A világháboru kéréshetetlen következménye, hogy azok, akik a nemzetvédelem nagy túsájában, életük följajlásával a legnagyobb áldozatot hozzák, gyermekeiket a természetes gondozó nélkül hagyják hátra. Amikor az első fegyverdőrenés figyelmeztetett, hogy a béke ideje lejárt és az emberek millióinak testével kellett a betörő ellenség útjába sorompót állítani, nem térhettünk ki többé ama szomorú valóság elől, hogy lesznek olyanok, akik onnan vissza nem térnek.

Az Országos Katolikus Szövetség, mint társadalmunknak hivatott szerve, tehát már a háboru kitörésének pillanatában fölismerete azt a kötelességet, mely az atyjukat vesztett árkvá nevelése, gondozása és eltartása körül a társadalmat, az állam munkájában osztozva, terhelni fogja, már akkor fölvetette a gondolatot, hogy ezeknek a nevelését valláserkölcsi alapon biztosítani kell.

A kormány, nézetünk szerint, nem térhetve ki ez elől, természetesen ezzel a sarakalatos elvvel fog e kérdés megoldásához kezdeni és így munkájában az egyes felekezetek támogató közreműködésére számít. A magyar katolikus társadalomra tehát nagy feladatok várnak, a melyeknek sikeres megoldásával nemcsak a hősök megdicsőült emlékének, hanem a nemzet és az egyház elsőrangú érdekeinek is tartozunk.

Az Országos Katolikus Szövetség a benne egyesült katolikus szervezetekkel, így különösen a Katolikus Házasszonyok Országos Szövetségével, a Katolikus Leányok Országos Szövetségével, a Katolikus Patronage Egyesülettel és az Országos Katolikus Nővédő Egyesülettel karöltve már megtette az első lépéseket és egy országos bizottság kijelölésével a hadiárva gondozás szervezetének kiépítését megkezdte.

Tekintettel arra a körülményre, hogy az összeírás hatósági uton fog történni, a nyilvántartás alapvető munkálatait, előrelátatóan, készen fogjuk megkapni. Az árkvá elhelyezésének, gondozásuk ellenőrzésének és a vallásos nevelésükre való felügyeletnek kötelessége azonban ráuk hárul. Ma még részletekbe menő ismertetésekkel korán volna foglalkozni, de itt az ideje ama tény megállapításának, hogy a katolikus társadalom e nagy éli szolgálatában, teljes erővel, részt kíván venni és ehhez a munkához már előzetesen kéri valamennyi katolikus hatóság támogatását.

Az országos munka az egész vonalon megkezdődött, a minden téren megnyilatkozó áldozatkészség irányításában kérjük közreműködésüket.

A hadiárkvá gondozására vállalkozó in

Laduekit és Marieskót beszállították a biharmegyei közközbizottságba, ahol a rendőrség részéről Becsei György rendőrtisztviselő hallgatta ki őket. Megindult a vizsgálat, hogy terhel-e valakit felelősség a balesetért.

Háborus babonák.

Az »Ethnografia« című tudományos folyóiratban Szendrey Zsigmond szalontai főgimnáziumi tanár a háborus babonákról írt egy cikket.

A gyűjteményből az alábbi háborus babonákat közöljük:

Hamarosan hazatér a harctérre induló katona, ha nem bucsuzkodik sokáig.

Levelet kap a katona, ha felette egymásután három srappel repül el, de egy sem explodál.

Csomagot kap, ha a srappel a »dekung« előtt esap le úgy, hogy szelét érzi.

Rövidesen szabadságra megy, ha egymásután három golyó talál be a lövésén, baj nélkül.

Hamarosan megsebesül, ha a rajvonalban egymásután gránát eltemeti, — vagy ha pihenés közben halottakat temetvén, nem énekel.

Nem éri a golyó, ha hazulról elindulás előtt utolsó kívánságát teljesítették, — ha imakönyvet hord szíve felett, — ha kis keresztet tesz nyakába » az útvesztés előtt háromszor megcsókolja. Eltévedt golyó sem éri, ha pihenés közben az égre néz.

Jó barát fog rövidesen megsebesülni, ha a katona fegyverének tusát golyó találja.

Elesvén, lelke mennybe jut, ha a temetésekor eikenéses ágyn szólat meg; ugyanezért az eltemetett trombitásnak kezébe kell tenni trombitáját.

román pénzemberek. A nemzeti érdekek szempontjából ezen akciónak nagy jelentősége van.

* Ki fizesse meg a jégverés által okozott károkat. A július 12-iki nagy jégverés, mint már említettük, mintegy 13 ezer korona kárt okozott a városi középületeken. Az Apolló épület ablatain is nagy károsodást okozott a jég pusztítás. A városi tanács kimondotta, hogy csak azokon az ablakokon bevert üvegtáblákat csináltatja meg a város költségén, amely ablakon nincs faredőny, míg azoknak az ablakoknak a beüvegezése, a hol faredőnyök vannak, a bérlőt terheli, mert ezeknek alkalmuk lett volna a redőnyök leeresztésével megakadályozni a jég pusztítását. Ez a tanácsi határozat véleményünk szerint sok perlekedésre fog okot szolgáltatni a város részében ezekben a perekben a pereszes. Ugyanis az a bérlő, aki véletlenül nem volt otthon, semmiképpen sem akadályozhatta volna meg a jég pusztítását. De aki otthon volt, az sem tudhatta előre, hogy milyen veszedelem jön. Arra pedig nem kötelezhető, hogy amint felhőt lát, azonnal a redőnyök lebecsátására gondoljon. Különbösen is ez a váratlan veszedelem, amelyhez hasonlót a mai nemzedék még Nagyváradon nem látott, oly gyorsan jött a 5 perc alatt végzett, hogy a redőnyök leeresztésére nem is volt elég idő.

* Tompa Kálmán házasságának 30. évfordulója. Tompa Kálmán a közismert színigazgató és jelenleg kórházvonatparancsnok tegnap ülte meg házasságának 30-ik évfordulóját egészségesben és vidáman. Csak két barátja volt ott: Kiss Dávid és Láng József. Tompa Kálmán kórházvonatja, — post tot discrimina rerum — megrongálódott a Budapesten a vonatkórházba került, reparációra. Felhasználta ezt az alkalmat s hazajött a nevezetes napra, amelyet kedves feleségével, fiával és unokájával töltött. Holnap utazik az olasz harctérre. Az évfordulóra patronusától, Majláth Károly Gusztáv dr erdélyi püspöktől a következő melegbúcsú üdvözlés érkezett Tompához:

Gross—Gonain bei Bad Reichenhall.

Sajna! Egészségem a múlt évi sok munkában kissé megrendült; Reichenhallban foltogatom tudományt, hogy újra tudjon működni. Azért csak lélekben leszek ott a kedves családi ünnepeken és kérem fogom Isten különös kegyelmét élete hátralévő részének megszentelésére és boldogítására.

Majláth,
püspök.

A boldog Tompa ezt a következő táviratban köszönte meg:

Házasságunk 30-ik évfordulóján kis családommal együtt hálás szívvel gondolunk a Mindenható áldását kérve Excellenciádra.
Tompa Kálmán.

* Katonai előléptetések. A hivatalos lap közli, hogy a király ns. Orosz András 7. huszárezredbeli hadnagyot és Mang Adolf 1. huszárezredbeli hadnagyot főhadnagyként léptette elő.

* A városi könyvtár katalógusa.

Izléses katalógust adott ki a városi könyvtár a hazai és külföldi írók munkáiból. Megtudjuk a katalógusból, hogy a könyvtár szépirodalmi szakosztályában körülbelül 7000 kötet van, ezek közül 4000 hazai, 3000 pedig külföldi írók munkája. A katalógusban a művek szerzők szerint és cím szerint is föltalálhatók. Külön betűrendben találhatók a német, francia és angol nyelvű szépirodalom eredeti termékei. A könyvjegyzék címlapját a könyvtár sikerült ex libris díszíti, amelyet Mikes Ödön festő tanár készített a könyvtár számára. A katalógus Bodnár János könyvtárőr gondos összeállításában készült. Ára 1 korona. A katalógus igen hasznos és szükséges kellék a nyilvános könyvtár használatára. Azonban első kelléke a hibátlanosság. Nevek, címek sajtóhibákkal nem teszik nagyon kíváncsiak a kulturát, mert a terjesztési eszköznek kell legalább a címben és neveken megmutatni, mit hogyan írunk s kit hogyan hívunk. Az alfabetje mindezenek: a jó korrekúra.

* Katonai kitüntetések. A hivatalos lap közli, hogy a király Hron József 34. tábori tüzérezredbeli őrnagyot a katonai érdemkereszt hadiékítményes 3. osztályával tüntette ki. A legfelső dícsérelésben részesültek Molnár Mihály 101. gye balti tart. hadnagy és Giller Sándor 34. tábori tüzérezredbeli hadnagy.

* A mai városi közgyűlés. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ma, esütőtökön délután tartja augusztus havi közgyűlését. A tárgysorozatba néhány fontosabb ügy is fel van véve. Ezuttal töltik be a közigazgatási bizottságban és a központi választmányban megüresedett egy-egy tagsági helyet. Ha a bizottsági tagok nem lesznek beazelő kedvükben, ma délután véget ér a közgyűlés.

* Megismétlik az „áldozatkészség“ kabaréját. Az a nagy erkölcsi és anyagi siker, amely a nemzeti áldozatkészség szobra javára vasárnap rendezett kabaréelőadást kísérte, arra késztette a rendezőseget, hogy a kabarét e hét szombat estéjén megismételjék a Szigligeti színházban. Erre az alkalomra a két vasárnapi előadás legpompásabb és legeikerültebb számaiból állították össze a műsort, s bizonyosan most is telt ház nézi végig a jeles műkedvelők alakítását.

* A Moskovits gyár új szabadalma. Magirtuk pár nappal előbb, hogy a Moskovits Mór és Fia éthergyár (igazgató Szalay J) egy új találmányát kívánja szabadalmaztatni. Ez egy élelmiszerpótló készítmény, amelynek gyártása már rég folyamatban van. A gyár mostan egy állattápszer készítményen dolgozik, amely egész állattenyésztésünket új alapokra fogja helyezni. A gyárnak 75 alkalmazottja vonult be katonának s a gyárat 31 fogoly s 34 hadimunkás segítségével tartják üzemben. A gyár a háboru előtt Franciaországnak hadügyminisztere útján szállított alkoholkészítményeket, Romániának pedig a löpörgyártáshoz szükséges éthert. Franciaország mindig előre fizetett. Régen Oroszország is Varasón ke-

..HIREK

* Személyi hírek. Kuszka Ferenc dr, az Osztrák Magyar Bank szilágysomlyői fiókjának főnöke Nagyváradon időzik. — Csathó Ferenc dr kuriai tanácselnök rokonai látogatására Nagyváradra érkezett.

* Uj román pártprogramm. Az Alkotmány írja: A román politikai viszonyok a mai idők hatása alatt a kormány politikájától függetlenül a nemzeti érdekeknek megfelelően alakulnak: a *komité politikája teljesen megbukott*, az eddigi vezérek elvesztették hitelüket, befolyásukat és a háboru után új emberek, új programmok fognak megjelenni a porondon. Számottevő román politikusok a háboruban vérrel megpecsételt magyar-román barátság propagálására az *eddigi túlzó követelések elejtésével új pártprogramot dolgoznak ki*. Az idők, a rendkívüli viszonyok nem alkalmasak a fellépésre és zászlóbontásra, de már a jobb jövődő kovácsai serényen dolgoznak. A többek között a fővárosban egy románnyelvű napilapot akarnak indítani, amelyre már jelentékeny összegeket jegyeztek

Markovits és Weinberger cég nyári újdonságai

és pedig: szövetek, selymek, grenadinok, különleges blousok, pongyolák, nyári és gummiköpenyek valamint ernyők nagy választékban, olcsó árban kaphatók. Costüm ruhák saját műhelyünkben olcsón és elismert legjobb kivitelben készülnek. Nagy raktár női kelengye fehérneműekben. **Telefon 11-09**

resztül vásárolt a Moskovits Mór és Fia gyártól anylalkoholt s érdekes, hogy most, amikor Varó a németeké, a kormányzó megengedte, hogy a gyár alkohol- és éther-készítményeket szállíthasson a mi Varsónkba. A gyárnak Németországban, a vegyészeti ipar centrumában olyan a jó híre, hogy szállításokra tömegesen kap megrendelést.

Kedvezmény a Kath. Népszövetség tagjainak a Püspökfürdőben. A Katholikus Népszövetség tagjai részére a Püspök-fürdő előzőkeny bérlője kedvezményes jegyeket biztosított, a mely szerint népszövetségi tagok I. o. kádfürdőre 1 korona 60 fillér helyett 1 korona 20 fillérért, tükörfürdőre 1 korona 20 fillér helyett 1 koronáért válthatnak jegyet. Ezek a kedvezményes jegyek a Népszövetségi Otthon gondnokánál válthatók mind ennap délelőtt 9-12-ig, délután 3-6-ig.

Halálozás. Molnár Albert nyug. főgimnáziumi tanár életének 76 ik, házasságának 50 ik évében, 50 évi buzgó odaadó tanári működés után szülőfalujában Kismarján 1916. máj. 9 én elhunyt. A halottat ma szállítják Kismarján a ref. egyház szertartása szerint tisztelettel rövid ima után Makóra s ott adják át az anyaföldnek. Nagy család gászolja az elhunytat.

Egy nő, aki detektív akar lenni. Érdekes és szokatlan beadvány érkezett tegnap a főkapitányhoz. Egy nő, akit neveznek Mamuzics Annának, ajánlkozik titkos rendőrnek, vagyis detektívnek. Azt nem kívánja, hogy mindjárt valami nagy fizetést adjanak neki, hanem a próba idő alatt tisztességes díjazást kér. Állítólag okmányokkal is rendelkezik, amelyek használhatóságát igazolják. A háboru azonban még olyan felforgatásokat nem idézett elő, hogy a rendőrségnek női alkalmazottakra lenne szüksége, így hát a beadvány ad aca került. Egyelőre a Zenia megmarad a rendőrségen egyenlő női nyomozó közegnek.

Az Osztálysorsjegyek új fő-elárúsítója. A m. kir. szab. Osztálysorsjáték igazgatósága a tegnapi napon az „Ujvárosi takarékpénztár részvénytársaságot“ főelárúsítóként nevezte ki és a most következő XXXVII-ik sorsjátéktól kezdve a sorsjegyek nagybani és kicsinybani elárúsításával megbízta. Mivel ezen sorsjegyek után állandóan nagy érdeklődés mutatkozik az „Ujvárosi takarékpénztár“ (Nagyvárad, Szent László-tér 5. Telefon: 994) ugy a város, mint a megye területéről előjegyzéseket a sorsjegyek vételére — míg készlete tart — már most elfogad.

Ferolin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadási ellen. Hüsit! Szagtalanít. Ára 1.20. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Templomi és mise ruhák tisztítása, reverendák atfestése, tisztítása. Haltenberger Vilmos, kelmefestő és vegytisztító gyárában, Nagyvárad.

Gyönyörű rózsák arc a nő leg-szebb dísz. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimánóczy-palota.

* **Egy molnár** 50 év körüli kerestetik azonnali belépésre hónapos fizetéssel és kosztal az Ó-Palotai malomban. Értekezhetni Gerlach Jánosnál Ó-Palota.

BERLINI VICTORIA

Általános Biztosító részv.-társaság.

Elfogad:

ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT,

amelyek háboru esetén a biztosítás teljes összegéig érvényesek.

Nagyvárad vezérügynökség:

Rákóczi ut 10. sz. II. em. Telefonszám 641

x **Poloskairtó MOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. mint Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarnalit, Camfor, terpetin, Zacharin, stb. már kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

APOLLÓ mozgó- színház	Csütörtökön.
	A hegyek alján. csempész. dráma 4 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 8 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.	

Legújabb táviratok.

Csapatviasszavonás a román-bolgár határon.

Budapest, augusztus 9. (Saját tudósítónktól) A Ruszkije Slovo je lenti Baselbe Ungjeniből: A Dana határon levő 7 román hadosztályt 12 kilométernyire az ország bel-sejébe vonták vissza. Hasonló in-nézkedés történt bolgár részről is.

A pápa és a német császár.

Lugano, augusztus 9. Az Osservatore Romano közli: Egy olasz lap a ma nap azt jelentette, hogy a jezsuiták generálisa annak idején felkérésre a német császárt, hogy függessze föl a jezsuita törvényt és hogy ennek fejében mindent el fog követni a Vatikán, hogy megakadályozza az olasz-osztrák-magyar háboru kitörését. A pápa képviselője még azt is kérte a német császártól, hogy a jövőndő békekongresszusra a szentszéket is meghívják és hogy a római kérdést tegyék nemzetközivé. Az Osservatore Romanot felhatalmazta a Vatikán annak a közlésére, hogy ezek a hírek minden alapot nélkülöznek.

Események a tengeren.

A 8 ikáról 9 ikére virradó éjjel egy tea-geri repülőrajunk a Isonzó területen levő ellenséges úteget és a Gorgónál (Grado mellett) levő ellenséges repülőállomást igen hatásosan bombázta. Több telitalálatot ért el. A leghevesebb tüzelés dacára repülőink sértetlenül tértek vissza.

Az angol partvidék újabb bombázása.

Budapest, aug. 9. (Saját tudósítónktól.) A Wolff ügynökség jelenti: Augusztus 8 án éjjel több tengerészeti léghajónk újból megtámadta Angolországot és bombákat vetett, legnagyobb kaliberű robbanó és gyújtó bombákat a keleti part támaszpontjaira. Ugyszintén Nond humberlandtól lefelé Worfolkig a parti grófság kiválóbb jelentőségű ipartelepeire. Az eredmény meglehetősen kiváló volt, amennyiben egyes világító fényszórók révén megfigyeltük.

Middlesborough keleti benyol gyártelepein Hull és Hartropool kikötő telepén és a Tyne nevű hajó építészeti telepen igen jó robbanó és gyújtó hatást állapítottunk meg. Whity ipari telepén és Kingsly melletti vasuti telepeken igen erős hatást értünk el. Bár fényszóróval, védőágyuval és légi had-erővel heves ellenállást fejtettek ki, valamennyi léghajónk sértetlenül visszatért. A tengerészeti vezérkar főnöke.

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság“ július 30-iki száma folytatja az egyre érdekesebb harcéri képek közlését az olasz, az északi és a balkáni harcokról, melyek között több ellenséges államokból eredő, közelebbre érdekes felvétel is van. Gróf Vay Péter illusztrált cikke törökországi emlékeiről számol be. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Aliz és Walter Bloem regénye, Szőlősi Zsigmond társaja. A lap tartalmát a rendkívül gazdag heti rovatok: a háboru napjai, irodalom és művészet, sakkjáték, halálozás stb. tölti be. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyed évről kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem utca 4. sz.)

NYILTÉR.

Kátránypapir

olcsó árban beszerezhető azonnali szállításra Weisz József Kolozsvári-u. 1. Telefon 327.

A szerkesztésért felelősök: DR. PAPP KÁROLY.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda

telepében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyes tartók, melltartók és haskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

**Bémer-tér 3 szám
alatt kiadók:**

4 szobás udvari
3 szobás utcai
2 szobás garcon utcai lakás für-
dőszobával teljesen modernnek
november 1-re.

6. szám.

Valódi

aszfalt fedéllemez
és jó minőségű
kátránypapír
kapható

Andrényi Károly és Fiainál.

Az Erzsébetligeten lévő
4 uj földszintes
házban két és három
szobás lakások kiadók,
(Püspöki residenciámmellett)

Értekezni lehet a 3. épület-
ben lakó házmesternél, vagy
Incze irodában Bémer-tér 3.

x Helybéli nagy vállalatnál 10-15
mázsa makulatur papír eladó. Árjajánlatokat
a kiadóba kérünk.

Tanulóleány
fizetéssel felvétetik
a Szent László-nyomda r.-t.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

5.

Elsőrendű **jégszekré-
nyek** olcsó árban besze-
rezhetők

Andrényi Károly és Fiainál
Nagyvárad.

**Talp, talphulladék,
talp-pótlóanyag és
bőrhulladéküzletem,**

katonáskodásom miatt, laká-
somon folytatom! Kérem t. ve-
vőim továbbbizives pártfogását

STERN MIKLÓS

Nagyvárad, Péter-u. 1/A.

(Bejárat a Sztaroveczky-utca
felől, az inasotthon mellett.)

MOSKOVITS ADOLF FIAI R.-T.

Várad melletti gazdaságába
azonnali belépésre

éves motoros gépész

kerestetik. Előnyben része-
sülnek, a kiknek Stoch
motor-eke kezelésében gya-
korlatuk van.

Jelentkezők a R.-T. helybéli
irodájához forduljanak.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 814.

A telep telefonja 814.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t.
közönségét, hogy a
legújabb rendszerű

**Villamos vasalók,
főzőedények,
tea főzők,**

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban telefon rendelésre díjmentesen
házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos vilá-
gítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel
ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos ivlámpapótlók 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelőtelefonja
55.

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Szent László (Püspök gyógyfürdő)
Nagyvárad mellett.

Kénes vasas hévvízforrások, víz hőfoka 42 C° csuz,
köszvény minden formája, ischiás és női betegségek ellen,
1913-ban 6200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan
a páratlanul hatásos Püspök-fürdő gyógyforrásait. Nagy-
szabású nyári uszoda 26 C° forrassvizzel és uszásta-
nitással.

400 holdas park és fenyves erdő, gondozott séta-
utak, társalgó, olvasóterem, könyvtár, napilapok, folyó-
iratok rendelkezésre állanak.

Az egész fürdő ujonnan átalakítva, villanyvilágítás
az egész telepen és az összes vendégszobákban. Pósta,
interurbán telefon.

Sebesült katonatisztek és katonák árkedvezmény-
ben részesülnek.

Fürdőismertetőt küld az Igazgatóság 1916 jan. 1-től.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.